

**■ GLOSSA**

# Infurmaziun da pressa

(davart segirezza da noss mirs da fermada)

DA SILVIO CAMENISCH

**P**ertge na duess quest mir da fermada incredibel ma vair sur noss chaus betg tegnair tuttenina? Loschs 500 meters d'autezza tanscha quel siador fin la curuna dal mir, nua ch'experts curran vi e nà, jau suppon cun plans e dossiers. Èn ils experts là en tantas, sai betg quantas, Tagesschau spezial Giapunologs, èn ils experts quà Sursilvanologs, che san declerar a nus laics chapavel, jau manegel vardavel la segirezza da noss mirs da fermada. Tutgais tar noss amis idiomists engiadinais, dastgais er dir gugent mirs da serra. Serran els gea optimal la batschida, laschan curren giu be auas restantas. Tantas sco nus experts lain, sco nus experts laschain.

**I**gl ha dà morts insacur per eriger noss mirs da serra, ma ussa serran els las auas per ch'i na dettia betg pli morts, betg dapli morts! Quai avain nus emprendi da las auas. «Vom Wasser haben wir's gelernt, vom Wasser.» Grazia, a vus auas ed al dretg poet. Jau na sun betg il dretg, jau garantì segir betg! Noss mirs da serra èn vegnids en la vegliadetgna che pli u main e bunamain tuts Sessantotgers studegiads (intellectuals), jau na savess betg tgenins betg, sa retiran da la responsabladad e societad e van en pensiun sin l'insla. «Jeu sun arrivaus.» Sut quest mir da fermada u da serra, è er egal, na stess jau er betg, jau betg!



**Q**uel tegna garantì segir las auas retegnidas milliardas cubics! Uschè ditg che stattan culms e vals e la Ligia Grischa tegna quel! Qua mettes jau mes omadus pes en l'aua. Duvrain nus betg clamar natiers ulterius experts, da cultura e litteratura, jau na savess betg per tgi, jau na savess betg pertge! Dapli fidanza, damain controlla èn ils experts ans na stess betg mal. Controlleschan els enturn l'ura dator e dadens ils mirs. Grazia, experts. Din ils experts ch'i na vegni mai a dar tar nus terratrembels cun magnitudes da 9,0 crai jau quai absolut. Oho, sun jau aber in da gronda cardientscha! Taidle er adina activ l'emissiun Vita e cretta, ed insacur vul ins er vesair resultats.

**E**r in dètg «sbuau ner» duess tonscher, presuppona in vair Sursilvanolog en fatgs da partida, suletvaira suletsalvifitganta, sch'ins dumonda el, mai na dumond'ins gea betg, betg idea pertge, nua ch'è il problem? Qua vegn in surmottivà regionalist cun jau

n'hai betg dumbrà quantas stgatlàs da chartun! Cun quellas faschain nus ussa l'emprova sin exempel, tegna la tur u cupitga en il conturn da Glion/Ilanz, duessan las auas vegnir! El las na vegnan gea betg, segund ils experts e lur dossiers (concepts). Suenten van las stgatlàs puspè enavos en ludoteca da proidioms, jau manegel a pro dals idioms, là vegnan ellas puspè duvradas, puspè emplunadas tar turs. E turs (tuors) savain nus era duvrar en quests temps difficils.

**Q**ua! En il tunnel dal mir in dagut d'aua! Sacra, deriva quel ord inafessa, u suaditsch da temas! L'uman pischa tut la suenter gia en las chauteschas, vegn la tema dominè, jau manegel dominante. Domina. Mai disturba l'estetica dal venter dator anor! Ils frescos cun strategias da guerras idiomaticas disturban in maletg, uschioglio paschaivel. E ston tants raividers sportivs plus chapricorns da reclama esser sin ed en in mir da serra, hai jau ditg, 500 meters d'autezza! Crudassan quels betg giu ch'i dess morts, avessi da dar terratrembels, cun magnitude da 9,0? Datti garantì segir betg qua. Qua betg, uschioglio stuessi ir curius! Ils mirs èn segir vegls, ma da durada, von Nachhaltigkeit, segund ils experts. Cun quai serrassan nus ussa l'infurmaziun da pressa. In fazilet tempo per mes suaditsch!